M/P ENT-104

Total No. of Pages : 16

Seat No.	

M.Phil./Ph.D. Entrance Examination, October - 2021
EDUCATION

Day and Date : Wednesday, 20 - 10 - 2021 **Total Marks : 100**

Time : 01.00 p.m. to 03.00 p.m.

Instructions :

1) **All questions are compulsory.**
2) **Each question carries 2 marks.**
3) **Answers should be marked in the given OMR answer sheet by darkening the appropriate option.**
4) **Use black ball point pen only for marking the circle. Do not make any stray mark on the OMR Answer Sheet.**
5) **Follow the instructions given on OMR Sheet.**
6) **Rough work shall be done on the sheet provided at the end of question paper.**
7) **Only non-programmable calculators are allowed.**

सूचना :

1) **सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत.**
2) **प्रत्येक प्रश्नाला 2 गुण आहते.**
3) **दिलेल्या OMR उत्तरपत्रिकेत योग्य पर्याय गडद करून उत्तरे चिन्हांकित केली पाहिजे.**
4) **फक्त वर्तुळ चिन्हांकित करण्यासाठी ब्लॅक बॉल पॉइंट पेन वापरा. OMR उत्तरपत्रिकेवर कोणत्याही भटक्या खुणा करू नका.**
5) **OMR शीटवर दिलेल्या सूचनांचे पालन करा.**
6) **प्रश्नपत्रिकेच्या शेवटी दिलेल्या पत्रकावर कठोर काम केले पाहिजे.**
7) **केवळ नॉन–प्रोग्रामेबल कॅल्क्युलेटरला परवानगी आहे.**

1) In Experimental Studies ____ is related to the generalizations of the results.

A) Internal validity B) External validity

C) Internal criticism D) External criticism

प्रायोगिक अभ्यासा मध्ये ...... हे निष्कषाच्या च्या सामान्यी कारणासाठी संबंधित असते.

अ) आंतरिक सप्रमाणता ब) बाह्य सप्रमाणता

क) आंतरिक चिकीत्सा ड) बाह्य चिकीत्सा

P.T.O.

2) If some number of students get dropped in post testing during experiment, then it will be _____ component of internal validity threatens the results of the study.

A) Statistical regression B) Instrumentation

C) Experimental mortality D) Maturation

प्रायोगिक अभ्यासामध्ये जर काही विद्यार्थी उत्तर परीक्षणामध्ये कमी झाले तर अभ्यासाच्या निष्कर्ष मध्ये बाधा आणण्याऱ्या बाह्य सप्रमाणतेचा .... हा घटक कारणीभूत असतो.

अ) सांख्यिकी संमाश्रयण ब) साधन सिद्धी

क) प्रायोगिक मर्त्यता ड) परिपक्वता

3) The _____ validity is the degree in which items in a test represent the content/ text that the test is designed to measure.

A) Content B) Predictive

C) Construct D) Concurrent

ज्या आशयाचे मापन करण्यासाठी एखादी कसोटी तयार केली आहे त्या आशयाचे कसोटीच्या प्रश्नावलीतून होणाऱ्या प्रतिनिधीतत्वाचे प्रमाण म्हणजे त्या कसोटीची .... सप्रमाणता होय.

अ) आशय ब) भविष्य सूचक

क) संकल्पनात्मक ड) समावर्ति

4) Teacher Attitude Inventory which is mostly used in research is developed by________

A) Dr S.P Ahuluwalia B) Dr R.R Sharma

C) Dr S.L Chopra D) Dr Kundle

संशोधनामध्ये बहुतांशी वापरण्यात येणारी शिक्षक अभिवृत्ती चाचणी .... यांनी विकसित केली

अ) डॉ एस. पी आहुलूवालीया ब) डॉ आर. आर शर्मा

क) डॉ एस.ल. चोप्रा ड) डॉ कुंडले

5) Which of the following is distinct stage of Historical method?

A) Writing objectives B) Internal & External criticism

C) Conclusions D) Internal & External validity

खालीलपैकी कोणती ऐतिहासिक संशोधनाची विशेष पायरी आहे?

अ) ऊदिष्टे लिहिणे ब) आंतरिक चिकीत्सा आणि बाह्य चिकीत्सा

क) निष्कर्ष ड) आंतरिक सप्रमाणता आणि बाह्य सप्रमाणता

6) In _____ research there is lack of control over both treatment and measures.

A) Experimental B) Historical

C) Descriptive D) Survey

.... हे संशोधनामध्ये उपचार आणि मापन या संदर्भात नियंत्रण नसते

अ) प्रायोगिक ब) ऐतिहासिक

क) वर्णनात्मक ड) सर्वेक्षण

7) In ______ scale no initial point can be decided.

A) Interval B) Ratio

C) Ordinal D) Nominal

.... या कसोटी मध्ये सुरवातीचा बिंदु निश्चित केला जात नाही

अ) आंतर ब) गुणोत्तर

क) क्रमांकान ड) नामांकन

8) If there is sound theoretical background usually based on previous researches then _____ type of hypothesis is formulated.

A) Directional B) Non-directional

C) Null D) Alternative

जर पूर्व संशोधनाची चांगली पार्श्वभूमी असेल तर .... ही परिकल्पना लिहिली जाते

अ) दिशादर्शक ब) अदिशादर्शक

क) शून्य ड) पर्यायी

9) Working hypothesis can be formulated in _____ research

A) Quantitative B) Historical

C) Experimental D) Qualitative

कृतियुक्त परिकल्पना .... या संशोधनांमध्ये लिहिली जाते

अ) मात्रात्मक ब) ऐतिहासिक

क) प्रायोगिक ड) गुणात्मक

10) The systematic empirical inquiry in which researcher does not have direct control on independent variables is _______

A) Historical
B) Ex-post facto
C) Experimental
D) Correlational

पद्धतशीर अनुभवजन्य अभ्यासामध्ये संशोधकाचे प्रत्यक्ष स्वाश्रयी चलांवर नियंत्रण नसते

अ) ऐतिहासिक
ब) कारणात्मक–तुलनात्मक
क) प्रायोगिक
ड) सहसंबंधात्मक

11) Inductive thinking involves______

A) From general to specific
B) From specific to general
C) From general to general
D) Form specific to specific

ऊदगामी विचार प्रक्रियेमध्ये .... चा समावेश असतो

अ) सामन्यापासून ते विषेशाकडे
ब) विषेशापासून ते सामन्याकडे
क) सामन्यापासून ते सामन्याकडे
ड) विषेशापासून ते विषेशाकडे

12) Action research does not involves ______

A) Data collection
B) Sampling
C) Generalization of result
D) Writing report

कृती संशोधनामध्ये ...... चा समावेश नसतो

अ) माहिती संकलन
ब) नमूना निवड
क) निष्कर्ष सामान्यकरण
ड) अहवाल लेखन

13) One tailed hypothesis means _____ hypothesis.

A) Directional
B) Null
C) Statistical
D) Non-directional

एक पृछय परिकल्पना म्हणजे .... परिकल्पना होय

अ) दिशादर्शक
ब) शून्य
क) सांख्यिकीय
ड) अदिशादर्शक

14) Spearman correlation is also called as ______

A) Rank order

B) Product moment

C) Statistical Coefficient

D) Coefficient of Determination

स्पेयरमन सहसंबंध गुणांकास .... ही म्हणतात.

अ) गुणानूक्रम

ब) गुणन पद्धती

क) सांख्यिकी सहसंबंध

ड) निर्धारित सहसंबंध

15) The shape of t distribution is influenced by its _____

A) Confidence limits

B) Degress of freedom

C) Significance level

D) Proportion

टी विभाजनाचा आकार .... प्रभावित होतो

अ) विश्वास मर्यादा

ब) स्वाधीनता मात्र

क) सार्थकता स्तर

ड) वितरण

16) The ____ level of measurement would be used if participants were asked to choose their favorite picture from a set of six.

A) Ratio

B) Interval

C) Ordinal

D) Nominal

सहभागींना सहाच्या संचातून त्यांचे आवडते चित्र निवडण्यास सांगितले तर मोजमापाची .... पातळी वापरली जाईल.

अ) गुणोत्तर

ब) अंतर

क) क्रमांकान

ड) नामांकन

17) Stanine scores are always from ______

A) 1 to 9

B) 5 to 10

C) 1 t 10

D) 1 to 20

स्टानाइन गुणांक नेहमी .... मध्ये असतो

अ) 1 to 9

ब) 5 to 10

क) 1 t 10

ड) 1 to 20

18) The shape of the normal curve depends upon the value of _____

A) Standard Deviation

B) Q1

C) Mean deviation

D) Between – 1 and +1

सामान्यवक्रतेचा आकार .... मूल्यावर अवलंबून आहे.

अ) प्रमान विचलन

ब) क्यू 1

क) माध्य विचलन

ड) –1 ते +1 दरम्यान

19) In a normal distribution, mean is 100 and standard deviation is 10. The values of points of inflection is ______

A) 100 and 110

B) 80 and 120

C) 90 and 110

D) None of the above

सामान्य वितरणात माध्य 100 आणि प्रमाणित विचलन 10 आहे. तर वक्र बिंदूंचे मूल्ये ....

अ) 100 आणि 110

ब) 80 आणि 120

क) 90 आणि 110

ड) वरीलपैकी काहीही नाही

20) A standard normal distribution has _____ properties.

A) The mean is equal to the standard deviation

B) The mean and the variance both equal

C) The mean is equal to 0 and the variance is equal to 1

D) The mean is equal to variance

प्रमाणित सामान्य वितरणात .... गुणधर्म असतात.

अ) माध्य हे प्रमाणित विचलनाशी समान आहे

ब) माध्य आणि प्रचलन दोन्ही समान

क) माध्य 0 च्या बरोबरीने आहे आणि प्रचलन हे 1 च्या बरोबरीने आहे

ड) माध्य हे प्रचलनाच्या बरोबरीने आहे

21) Chi-square test is based on _____

A) Frequencies B) Mean

C) Standard deviation D) Median

काय स्क्वेअर चाचणी .... वर आधारलेली असते

अ) वारांवरीता ब) मध्यमान

क) प्रमाण विचलन ड) मध्यांक

22) The measure of central tendency _____ is the 50th percentile

A) Mean B) Median

C) Mode D) Average

50 वे शततमक हे ...... चे केंद्रीय विचलनशीलता चे मापन आहे.

अ) मध्यमान ब) मध्यगा

क) बहुलक ड) सरासरी

23) The standard deviation of the sampling distribution of any statistic is called _____.

A) Sampling error B) Type-1 error

C) Standard deviation D) Standard error

कोणत्याही सांख्यिकी प्रमाण वितरणाच्या नमुना वितरणाच्या मानक विचलनाला ...... म्हणतात.

अ) नमुना त्रुटी ब) टाइप-1 त्रुटी

क) प्रमाण विचलन ड) प्रमाण त्रुटी

24) Non probability form of sampling is ______

A) Random sampling B) Non-random sampling

C) Probability sampling D) Quota sampling

असंभाव्य नमुन्याचे .... हे प्रकार

अ) यादृच्छिक नमुने ब) यादृच्छिक नमुने न घेणे

क) संभाव्यता नमुने ड) कोटा नमुने

25) The term variance is used by the professor _____

A) Hotelling B) Snedecor

C) Pearson D) R.A.Fisher

प्रसारण ही संज्ञा .... यांनी उपयोगात आणली

अ) हॉटेलिंग ब) स्नेडेकोर

क) पियरसन ड) आर.ए फिशर

26) Epistemology is related to ____________

A) Aims of Education B) Curriculum

C) Theory of Knowledge D) Role of Teacher

ज्ञानमीमांसा मुख्यत्वे .... शी संबंधित आहे.

अ) शिक्षणाची ध्येये ब) अभ्यासक्रम

क) ज्ञान उपपत्ती ड) शिक्षकाची भूमिका

27) Which of the following is NOT the objective of Educational Sociology?

A) To decide the educational policy.

B) To study the impact of social influence on individual growth and development.

C) To correlate properly the impact of mass media on education.

D) To analyze the interactions between school and society.

खालीलपैकी कोणते शैक्षणिक समाजशास्त्राचे उद्दिष्ट नाही?

अ) शैक्षणिक धोरण निश्चित करणे.

ब) व्यक्तीच्या वाढ आणि विकासावर सामाजिक प्रभावाचा होणारा परिणाम अभ्यासणे.

क) शिक्षणावर होणाऱ्या प्रसारमाध्यमांच्या परिणामांचा योग्य प्रकारे सहसंबंध जोडणे.

ड) शाळा आणि समाज यातील आंतरक्रियांचे विश्लेषण करणे.

28) The types of education according to veda are _____

A) Paravidya and Aparavidya

B) Paravidya and materialistic knowledge

C) Aparavidya and scientific knowledge

D) Prachyvidya and materialistic knowledge

वेदानुसार शिक्षणाचे प्रकार .... आहेत.

अ) पराविद्या आणि अपराविद्या

ब) पराविद्या आणि भौतिकविद्या

क) अपराविद्या आणि शास्त्रीयविद्या

ड) प्राच्यविद्या आणि भौतिकविद्या

29) According to pragmatism ______ is the principle of education.

A) Book learning and discussion

B) Importance of individual and society

C) Education based on psychology and science

D) Behavior and experiment

कार्यवादानुसार .... हे शिक्षणाचे तत्त्व आहे.

अ) पुस्तकांचे अध्ययन व चर्चा

ब) व्यक्ती व समाजाचे महत्त्व

क) मानसशास्त्र व शास्त्रावर आधारित शिक्षण

ड) वर्तन व प्रयोग

30) According to Gandhiji, true education is ___________

A) Manifestation of perfection

B) Manifestation and stimulation of intellectual and physical abilities.

C) All round development of a child

D) Emancipation of soul

महात्मा गांधीजींच्या मते खरे शिक्षण .... हे आहे.

अ) पूर्णत्वाचा आविष्कार

ब) बौद्धिक व शारीरिक क्षमतांचे प्रगटीकरण व उद्दीपन

क) विद्यार्थ्यांचा सर्वांगीण विकास

ड) आत्म्याची मुक्ती

31) In ______ year concept of Content-cum-methodology (CCM) was introduced by NCERT.

A) 1978 B) 1976

C) 1974 D) 1972

एनसीईआरटीने आशययुक्त अध्यापनपद्धती ही संकल्पना .... साली समाविष्ट केली.

अ) 1978 ब) 1976

क) 1974 ड) 1972

32) In-service training for teachers is given by _____

A) NCERT B) SCRET

C) DIET D) All of the above

शिक्षकांना सेवांतर्गत प्रशिक्षण .... द्वारे दिले जाते.

अ) एनसीईआरटी ब) एससीआरईटी

क) डीआयईटी ड) वरील सर्व

33) The Head office of the National council of Teacher Education (NCTE) is at _____.

A) New Delhi B) Jaipur

C) Chennai D) Mysore

राष्ट्रीय शिक्षक शिक्षण परिषद (एनसीटीई) चे मुख्य कार्यालय .... येथे आहे.

अ) नवी दिल्ली ब) जयपूर

क) चेन्नई ड) मैसूर

34) The NCTE Act was made is _______

A) 1990 B) 1992

C) 1993 D) 1994

एन सी टी ई ॲक्ट .... साली बनवला गेला.

अ) 1990 ब) 1992

क) 1993 ड) 1994

35) The quality of teacher education is determined by these things _____

A) Time, money, place, utility

B) Objectives, Evaluation, Implementation, results

C) Excellence, Value, Knowledge enrichment, educational outcome

D) School, colleges, universities, private institutes

शिक्षक शिक्षणाची गुणवत्ता .... या गोष्टींमधून निश्चित होते.

अ) वेळ, पैसा, स्थळ, उपयुक्तता

ब) उद्दिष्टे, मूल्यमापन, कार्यवाही, निकाल

क) गुणवत्ता, मूल्ये, ज्ञानसमृद्धी, शैक्षणिक परिणाम

ड) शाळा, महाविद्यालये, विद्यापीठे, खाजगीसंस्था

36) Dysgraphia means ______

A) Reading problem B) Writing problem

C) Mathematical problem D) Fine motor skill problem

डिसग्राफिया म्हणजे –

अ) वाचन समस्या ब) लेखन समस्या

क) गणितीय समस्या ड) सूक्ष्म कारक कौशल्यातील समस्या

37) Which of the following is not a product of learning?

A) Physical structure B) Skill

C) Knowledge D) Maturation

खालीलपैकी कोणते अध्ययनाचे फलित नाही?

अ) शारीरिक रचना ब) कौशल्य

क) ज्ञान ड) परिपक्वता

38) According to Lev Vygotsky the primary cause of cognitive developmentis___

A) Equilibrium B) Social interaction

C) Assimilation D) Accommodation

लेव्ह वॅगोत्स्कीच्या मतानुसार बोधात्मक विकासाचे प्राथमिक कारण .... हे आहे

अ) संतुलन ब) सामाजिक आंतरक्रिया

क) सात्मीकरण ड) समावेशन

39) A child excuses for his failure, he may blame the teacher this is the example of ____ defense mechanism.

A) Rationalization B) Projection
C) Regression D) Compensation

एक विद्यार्थी त्याच्या अपयशासाठी शिक्षकांना दोष देतो हे .... संरक्षण यंत्रणेचे उदाहरण आहे.

अ) कृतक समर्थन ब) प्रक्षेपण
क) परागमन ड) प्रतीपूरण

40) In an inclusive classroom ______ is mostly used.

A) Black Board B) Multimedia
C) Braille D) Audio tapes

सर्व समावेशित वर्गामध्ये .... हे अधिकतर वापरले जाते.

अ) Black Board ब) Multimedia
क) Braille ड) Audio tapes

41) The changes in the effective domain of the behavior of the learner's like interest, habits and attitude can be effectively brought with the help of the ___ approach.

A) Hardware B) Software
C) System D) Multimedia

अध्ययनकर्त्यांच्या अभिरूची सवयी आणि अभिवृद्धीच्या वर्तनाचे परिणामकारण क्षेत्रातील बदल प्रभावीपणे .... दृष्टिकोनाच्या मदतीने आणले जाऊ शकतात.

अ) हार्डवेअर ब) सॉफ्टवेअर
क) प्रणाली ड) बहुमाध्यम

42) A student plays an active role of a hunter in a jungle using computer programme is an example of ______ type of computer assisted instruction (CAI)

A) Information Instruction B) Drill and Practice
C) Simulation Instruction D) Problem Solving

संगणक कार्यक्रमाचा उपयोग करून एक विद्यार्थी जंगलामधील शिकारीची भूमिका सक्रियपणे बजावतो. हे संगणक सहाय्यित अनुदेशनाचे .... प्रकारचे उदाहरण आहे.

अ) माहितीअनुदेशन ब) उजळणी व सराव
क) अभिरूपअनुदेशन ड) समस्यानिराकरण

43) Asynchronous learning is based on _______ theory.

A) Behaviourist B) Cognitive

C) Constructivist D) Gestalt

काल समन्वयीत नसणारे अध्ययन हे .... उपपत्तीवर आधारित आहे.

अ) वर्तनवादी ब) बोधात्मक

क) ज्ञानरचनावादी ड) सामाविष्टवादी

44) Software used for research reference management is _____

A) Mendeley B) Edupuzzle

C) Scopus D) Flipgrid

संशोधन संदर्भ व्यवस्थापना साठी .... सॉफ्टवेअर वापरले जाते.

अ) मेंडेले ब) एदुपझल

क) स्कोपस ड) फ्लिपग्रईड

45) The process by which the receiver deciphers the symbols, transmitted by the source is _____

A) Message B) Encoding

C) Symbol D) Decoding

.... प्रक्रियेद्वारे रिसिव्हर चिन्हांचा उलगडा करतात.

अ) संदेश ब) एन्कोडिंग

क) चिन्ह ड) डिकोडिंग

46) _______ Design is based on teaching principles.

A) Informational B) Instructional

C) Institutional D) Internet

.... डिझाइन अध्यापन तत्त्वांवर आधारित आहे.

अ) इन्फॉर्मेशनल ब) इन्स्ट्रक्शनल

क) इन्स्टिट्यूशनल ड) इंटरनेट

47) Develop e-content, disseminate e-contents through various modes is the focus area of _____

A) UGC B) CIET

C) IGNOU D) SIET

ई–सामग्री विकसित करणे, विविध मोडद्वारे ई–सामग्री प्रसारित करणे हे .... मूख्य क्षेत्र आहे.

अ) युजीसी ब) सीआयईटी

क) इग्नू ड) एसआयईटी

48) ______ known as the father modern media education.

A) Edger Dale B) Flanders

C) Erickson D) Charles Babbage

.... यांना आधुनिक माध्यम शिक्षणाचे जनक म्हणून ओळखले जाते.

अ) एडगरडेल ब) फ्लांडर्स

क) एरिक्सन ड) चार्ल्सबॅबबेज

49) Non-Verbal Communication does not involve _____

A) Gestures B) Space

C) Words D) Silence

अभाषिक संप्रेक्षणा मध्ये .... समाविष्ट नाही.

अ) हावभाव ब) अवकाश

क) शब्द ड) सायलेन्स

50) Then CEC is for ______ Education.

A) Technical B) Post Graduate

C) Professional D) Under graduate

सीईसी .... शिक्षणासाठी आहे.

अ) टेक्निकल ब) पदव्युत्तर

क) व्यावसायिक ड) पदवी

ⓘⓘⓘ

Rough Work

Rough Work